

اروپا در عمل به هیچ‌یک از مفاد برجام پایبند نبوده است

رئیس دستگاه دیپلماسی با بیان اینکه اروپا در عمل به هیچ‌یک از مفاد «برجام» پایبند نبوده است گفت: یک سال به اروپا فرصت دادیم اما اروپا نتوانست از این فرصت بهره ببرد.

رئیس دستگاه دیپلماسی با بیان اینکه اروپا در عمل به هیچ‌یک از مفاد «برجام» پایبند نبوده است گفت: یک سال به اروپا فرصت دادیم اما اروپا نتوانست از این فرصت بهره ببرد.

به گزارش خبرگزاری مهر، محمدجواد ظریف وزیر امور خارجه با شبکه تلویزیونی العالم گفتگوی تفصیلی انجام داد.

مهمترین محورهای این گفتگو درباره آخرین تحولات در عرصه بین‌المللی و منطقه ای، برجام، نقش ایران در منطقه، مسئله فلسطین و «معامله قرن» است.

آنچه پیش رو دارید متن گفتگو با رئیس دستگاه دیپلماسی است:

همان طور که می‌دانیم منطقه در آستانه بحران بزرگی است هر چند که شواهد حکایت از آن دارد که حالت تهاجم و تشدید تنش و تهدید به جنگ نظامی رفته رفته رنگ می‌بازد و ایران البته در حالی که برای مقابله با هر گونه فشار اعم از اقتصادی یا نظامی آماده است اما تا این لحظه در جبهه دیپلماسی به منظور نشان دادن حسن نیت و آماده بودن برای تحقق امنیت و ثبات در منطقه ایستاده است. پیام‌های صلح آمیز ایران در این زمینه کاملاً روشن و واضح است. آخرین پیام صلح ایران را دکتر محمد جواد ظریف، وزیر امور خارجه ایران شامل دعوت به گفتگو و توافق با کشورهای حاشیه خلیج فارس فرستاد. حال پس از اینکه ایران بار دیگر علاقه مندیش به صلح و دوستی با همسایگانش را مورد تأکید قرار داده است، روند اوضاع چگونه خواهد بود و اوضاع چگونه پیش خواهد رفت؟ و در میان موضع دفاعی و توأم با آرامش بخشی ایران و موضع تهاجمی و خصمانه آمریکا اوضاع به کجا خواهد رسید؟

ظریف: سلام عرض می‌کنم خدمت همه بینندگان شبکه العالم و امیدوارم ماه رمضان پر از برکت برای آنها و ماه وحدت و همسویی جهان اسلام در برابر مشکلاتی باشد که با آن مواجه است، مخصوصاً مشکل رژیم صهیونیستی و خطراتی که قدس شریف و فلسطین را تهدید می‌کند.

در سفر اخیر خود به هند، چین، عراق، ژاپن، آمریکا و برخی کشورهای دیگر حامل چه پیام‌هایی بوده اید؟

ظریف: آنچه که لازم است جهان نسبت به آن کاملاً آگاهی داشته باشد این واقعیت است که جمهوری اسلامی همواره خواهان صلح و تعهد به مقررات بین‌المللی است اما نمی‌تواند در قبال سیاست آمریکا که تحمیل جنگ است، بی‌تفاوت باشد. آقای ترامپ در مصاحبه هفته گذشته خود با شبکه معروف فاکس نیوز در آمریکا اعلام کرد که ما نمی‌خواهیم با ایران جنگ نظامی کنیم اما وارد جنگ اقتصادی شده‌ایم؛ این، معنای جنگ اقتصادی این است که دولت آمریکا مردم ایران را هدف گرفته است.

لازم است که این واقعیت را تمام شرکای ما بدانند و همین طور بدانند که راه حل بحران چیست؟ راه حل بحران این نیست که از این تشدید فضا توسط آمریکایی‌ها و ایجاد یک فضای جنگی خارج شویم، این را آمریکایی‌ها ساخته اند که موضوع اصلی فراموش شود، موضوع اصلی این است که آمریکا قانون شکنی کرده، بر مردم ایران یک جنگ غیر قانونی را تحمیل کرده است و حتی سعی می‌کند از ورود غذا و دارو به ایران جلوگیری کند و این باید متوقف شد.

این پیامی بود که من در سفر به کشورهای خارج از منطقه و همین طور در سفر به منطقه داشتم. البته در سفر به منطقه تکرار پیامی را مطرح کردم در خصوص گفت‌وگو با منطقه و پیمان عدم تعرض، که از ابتدای وزارت من مطرح کرده بودم، این پیام جدید را هم علاوه بر آن پیام اصلی به دوستان و همسایگان مان در منطقه و به کشورهایی که متأسفانه فکر می‌کنند از طریق ایالات متحده می‌توانند به نوایی برسند، مطرح کردم.

به نظر می‌رسد این سفرها ادامه خواهد یافت و به کشورهای دیگری نیز سفر خواهید کرد؛ این سفرها شامل کدام کشورها خواهد بود؟

ظریف: تمرکز ما بر همسایگان است. اکثر کشورهای همسایه را بازدید کردم و تعدادی از کشورهای همسایه در حاشیه جنوبی خلیج فارس را معاون سیاسی وزارت خارجه بازدید کرده اند. چند کشور همسایه دیگر باقی مانده که در این حرکت اخیر بازدید نشده اند که آنها را انشا الله بعد از ماه مبارک رمضان یا بعد از تعطیلات عید سعید فطر بازدید خواهیم کرد.

هدف گفت وگو با همسایگان طرح واقعیت ها است و اینکه ما چه دیدگاهی درباره تشنج آفرینی آمریکا داریم و اینکه چه راه حلی برای خروج از آن وجود دارد و همین طور چه راه حلی برای منطقه دارد، چون که منطقه ما گرفتار این سیاست جنگ طلبانه یک گروه محدودی از افراد در داخل آمریکا، در رژیم صهیونیستی و متأسفانه در برخی کشورهای منطقه است.

آغوش ما برای همه کشورهای حاشیه خلیج فارس باز است. متأسفانه دو، سه کشور در حاشیه خلیج فارس هستند که راه دیگری را انتخاب کرده اند، ما معتقدیم راهی که آنها انتخاب کرده اند راه مؤثری نیست، راه خطرناکی است و بیش از همه برای خودشان خطر دارد. ما برای این کشورها هیچ گاه بد نخواسته ایم و هنوز هم بد نمی خواهیم، معتقدیم که ما همسایه هستیم و به حکم جغرافیا همواره همسایه خواهیم بود لذا اگر آقای عراقچی به این کشورها سفر نکرده اند، انتخاب ما نبوده بلکه انتخاب آنها بوده که راه دیگری را انتخاب کنند.

در راستای همکاری و وحدت اسلامی که در ابتدای گفتگوهای خود به آنها اشاره کردید، در سفر خود به عراق ابتکار «پیمان منطقه ای عدم تجاوز» را مطرح کردید، متأسفانه زمانی که ایران چنین درخواستی را مطرح می کند، برخی می گویند که علت این درخواست ها فشارهایی است که ایران با آنها مواجه است. چگونه با این مسأله و با کشورهای منطقه برخورد می کنید؟

ظریف: به لطف خدا و به برکت سیاست های داهپانه جمهوری اسلامی ایران، امروز ایران در نهایت قدرت خود در منطقه قرار دارد ما در شرایط سختی قرار نداریم و علت فشار آمریکا بر ایران هم نگرانی های آن از قدرت ایران در منطقه است. این قدرت را با تحمیل به مردم به دست نیاورده ایم این قدرت را با انتخاب درست به دست آورده ایم. انتخاب ما همواره در منطقه انتخاب مردم بوده، مردم را انتخاب کردیم و با تروریسم و افراطی گری مقابله کردیم و لذا ما قدرت داریم.

اما در مورد اینکه ما کی این پیشنهادها را مطرح کردیم؛ اولین مقاله ای بود که بعد از انتصاب به عنوان وزیر خارجه در روزنامه الشرق الاوسط به زبان عربی نوشتم و در آن مقاله پیشنهاد گفت وگو با کشورهای منطقه را کردم.

به محض پایان مذاکرات هسته ای در زمانی که کشورهای همسایه ما از نزدیکی آمریکا به ایران نگران بودند و رسماً در صحبت های خودشان شکایت می کردند از اینکه آمریکا ایران را انتخاب کرده و آنها را کنار گذاشته، ما از هرگونه مذاکره با آمریکا در مورد منطقه امتناع کردیم و گفتیم که باید مذاکره ما در مورد منطقه با کشورهای منطقه باشد و همان زمان ما اعلام کردیم که آماده گفت وگو با کشورهای شورای همکاری خلیج فارس هستیم.

متأسفانه این عربستان بود که بعد از اینکه آقای دکتر روحانی به پیام امیر کویت پاسخ مثبت دادند، آقای محمد بن سلمان اعلام کرد که ما هیچ گفت وگویی با ایران نداریم و جنگ را به داخل خاک ایران می کشانیم. دوستان ما در برخی از این کشورها تاریخ را فراموش کرده اند و فکر می کنند که این پیشنهادها تازه مطرح شده، پیشنهاد پیمان عدم تعرض را من در همان مقالات به آن اشاره کردم و گفتم که مجمع گفت وگوهای منطقه خلیج فارس می تواند حتی به پیمان عدم تعرض هم منتهی شود.

حُب دوستان ما به اینها دقت نکردند یا اینکه نخواستند دقت کنند چون امیدشان را جای دیگری گذاشته بودند. فکر می کردند که ایالات متحده نعوذ بالله خداست که آنها را می تواند از همه مشکلات رهایی ببخشد و به قول آمریکایی ها حاضر بودند تا آخرین سرباز ایالات متحده با ما بجنگند.

درباره میانجیگری ها و وساطت ها، گفته شده است که برخی هیأت ها به صورت محرمانه به تهران آمده اند حتی گفته شده است که برخی تماس های محرمانه شاید با کشورهای اروپایی صورت گرفته شده است؛ ممکن است ما را در جریان این وساطت ها و تماس های محرمانه و یا علنی قرار دهید.

ظریف: آنچه که ما در سیاست خارجی دنبال می کنیم سیاست شفاف است، اگر خاطرات باشد زمانی هم که ما مذاکرات قبلی با آمریکا را شروع کردیم، مقام معظم رهبری در سخنرانی شان در عید همان سال اعلام کردند که ما حتی می توانیم گفتگو کنیم لذا ما کار سری نداریم، سیاست خارجی ما شفاف است، منطق ما هم روشن است، ما گفته ایم که نیازی به میانجی گری نداریم، آنچه که وجود دارد این است که آمریکا یک جنگ اقتصادی را علیه مردم ما شروع کرده است، حرف می شود زد، حرف هایی که توسط آمریکا زده می شود؛ یک روز حرف تند می زنند یک روز حرف مثبت تر می زنند اما عمل هست که برای ما ملاک است.

امروز آمریکا درگیر یک جنگ اقتصادی بسیار فعال علیه ایران است. آمریکا حتی به افراد مراجعه می کند و آنها را از داشتن یک روابط اقتصادی منطقی با ایران می ترساند.

این کاری که آمریکا می کند نه تنها خودش قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل متحد را نیز نقض می کند بلکه دیگران را هم وادار می کند که قطعنامه را نقض کنند مثل یک آدم قلدر که سر چراغ قرمز چهار راه ایستاده باشد و به هر اتومبیلی که می خواهد رد شود بگوید تو اگر چراغ قرمز را توقف کنی من شیشه های ماشینت را می شکم یا بگوید تو اگر از چراغ سبز بخواهی عبور کنی و بعد از آن نایستی من ماشین تو را از بین می برم؛ این سیاستی است که امروز آمریکا دنبال می کند، این سیاست باید متوقف شود؛ یعنی سیاست قلدری، سیاست تحمیل، سیاست تروریسم اقتصادی برای مردم ایران. وقتی این سیاست متوقف شود آن وقت اجوا کاملاً تغییر خواهد کرد.

بنابراین هدف شما از سفرهای دوره ای به کشورهای مختلف، تشریح و توضیح سیاست های آمریکاست؟

ظریف: یک توضیح دادن راجع به آن [سیاست های آمریکا] است و دو توضیح دادن راجع به سیاست جمهوری اسلامی ایران است که ما به دنبال همراهی و همکاری در این منطقه از ابتدا بودیم و هنوز هم هستیم.

آیا نوعی نرمش و عقب نشینی در سیاست های آمریکا مشاهده کرده اید؟

ظریف: در گفتار بله اما آنچه که برای ما ملاک تعیین سیاست ماست، عمل هست و گفتار نیست. بله مواضع (مواضع) اهمیت دارد و مهم است که با احترام با ایران صحبت کنند اما این احترام نیست که شما فشار اقتصادی وارد کنید و به جنگ اقتصادی وارد شوید. لازمه احترام موضع برابر است.

جنگ اقتصادی نشان دهنده سیاست تحمیل، زورگویی و قلدری است و این سیاست هیچ گاه بر ایران کار نمی کند. یک بار من گفتم هیچ گاه ایرانی را تهدید نکنید کماکان هم میگویم سیاست تهدید نباید علیه هیچ کشوری و مردمی به کار رود، ما به عنوان ایرانی می گوئیم این سیاست علیه ما جواب نمی دهد.

ترامپ پیوسته ادعا می کند که آماده مذاکره با ایرانی هاست و از مذاکره استقبال می کند و از مردم ایران حمایت می کند و دلسوز ملت ایران است، اما از سوی دیگر دم از حمله شدید و جنگ ویرانگر علیه ایران می زند و تجهیزات نظامی خود را در منطقه تقویت کرده است؛ این تهدید به حمله نظامی و دم از مذاکره زدن را چگونه تفسیر می کنید؟

ظریف: از دو وجه می شود به این نگاه کرد؛ یک وجه این است که در سیاستی که ایالت متحده و تدریجاً آنها دنبال کرده اند نمایش گفتگو و نمایش آمادگی برای مذاکره وجود دارد حتی آقای بولتون هم در مقاله ای که در سال ۲۰۱۷ نوشته این پیشنهاد را کرده که بعد از خروج از توافق هسته ای بیاید و اعلام گفتگو کنید، این یک مشکل است. مشکل دوم نامشخص بودن سیاست خارجی دولت کنونی آمریکا است که در هیچ زمانی دنیا نتوانسته دقیق متوجه شود که دنبال چه اهدافی است.

همانطور که شما هم گفتید اینکه ایشان علاقه به مردم ایران دارد با تحت فشار گذاشتن مردم ایران، با تلاش برای جلوگیری از فروش غذا و دارو و قطعات یدکی هواپیما -من این سه مورد را گفتم به خاطر اینکه دیوان بین المللی دادگستری به دولت آمریکا دستور داده که در این سه مورد حتی تعاملات بانکی را هم اجازه دهد انجام شود به عنوان دستور موقتی که دیوان صادر کرده- لذا دولتی که حتی در این زمینه ها اجازه تعاملات بانکی را نمی دهد و آنها را مورد تحریم قرار می دهد نمی تواند ادعا کند که نسبت به مردم ایران حس عاطفی دارد.

و این امر پرده از سیاست های خصمانه و کینه توزانه آمریکا در قبال مردم ایران بر می دارد. در مورد دمدمی مزاج بودن ترامپ و سیاست خارجی نامتعادل و نامشخص آمریکا؛ آیا این موضوع بر سیاست تعامل و همکاری تأثیر می گذارد؟

ظریف: برای ما آنچه که مهم است توقف زبان تهدید و عمل تهدید علیه ایران است چه تهدید اقتصادی و چه تهدید نظامی. اولاً جمهوری اسلامی به لطف خدا آن قدر قدرتمند است که با هرگونه تهدیدی مقابله می کند. خطر تهدید علیه ایران بیشتر متوجه کشورهایی است که آمریکا را تشویق می کنند که این تهدید را انجام دهد و به نفع آنهاست که این سیاست شأن را متوقف کنند اما ما دنبال درگیری نیستیم، این آمریکاست که میز مذاکره را ترک کرد آمریکاست که از برجام خارج شد آمریکاست که سیاست تهدید و فشار را شروع کرد و این آمریکاست که باید این سیاست را تغییر دهد.

شما در گفتگو با شبکه فاکس نیوز آمریکا خطاب به ترامپ گفتید اگر می خواهی مذاکره کنی، پامپئو و بولتون را رها کن؛ در این راستا گفتید که شاید ترامپ خواهان جنگ نیست و تمایلی به جنگ ندارد و نمی خواهد در باتلاق جدیدی در منطقه گرفتار شود اما شاید پامپئو و بولتون اوضاع را به سمت جنگ می کشانند و به بولتون و بن زائد و بن سلمان و بنیامین نتانیاهو اشاره کردید؛ آیا اینها هنوز هم می خواهند اوضاع را به سمت جنگ بکشانند؟ بولتون که هنوز ادعا می کند که ایران در انفجارهای فجیره دست دارد.

ظریف: همانطور که من در ماه آوریل در آمریکا هم گفتم البته فقط در شبکه فاکس این مطلب را نگفتم بلکه در سایر مصاحبه هایم نیز چه آن زمان و چه قبلاً به آن اشاره کرده ام، گروهی هستند که منافع غیرآمریکایی را دنبال می کنند یعنی به دنبال منافع هستند که منافع مردم آمریکا نیست، در پی منافی هستند که همواره برای مردم آمریکا هزینه آفرین بوده است.

این موضوع را باید مردم آمریکا کاملاً درک کنند که امروز سیاست آمریکا گرفتار نتانیاهو شده است. این سیاستی که آمریکا با آن به منطقه ما آمده و قدس را در حالی که به او تعلق ندارد به نتانیاهو بخشیده، جولان را که به آمریکا تعلق نداشته اما آن را به نتانیاهو عطا کرده و متأسفانه برخی حکام منطقه نیز از این سیاست آمریکا حمایت می کنند.

این یعنی همه چیز در جهت منافع اسرائیل است و به ضد منافع مردم منطقه و حتی منافع مردم آمریکا. این امر را باید برای آمریکایی ها کاملاً مشخص نمایم و اقداماتی که در قدس و جولان کردند را تبیین کنیم. ما در آستانه روز قدس هستیم باید همه ما نشان دهیم که قدس متعلق به فلسطینیان است و در اختیار آمریکا نیست که بخواهد آن را به کسی ببخشد. کسی هم در منطقه نمی تواند با خرید زمین و ساختن هتل، قدس را از فلسطینیان بگیرد. حکام منطقه هوشیار باشند که به دنبال سیاستی نروند که در برابر مردم فلسطین قرار بگیرند که باید گفت متأسفانه با سیاست های نادرست، خود را در برابر مردم فلسطین قرار داده اند چرا که فکر می کنند از مسیر نتانیاهو می توانند به دل ترامپ راه پیدا کنند؛ گمان می کنند از مسیر نتانیاهو می توانند سیاست های نادرست خود را در منطقه جبران کنند.

این سیاست، غلط است. به چه علت سراغ کسانی می روید که پشیزی ارزش برای شما قائل نیستند؟ از شما فقط به عنوان یک وسیله استفاده می کنند.

ما با یکدیگر همسایه هستیم، دارای یک مذهب، یک تاریخ و یک فرهنگ هستیم و بر این اساس خیلی بهتر می توانیم با یکدیگر همکاری کنیم تا اینکه دنباله را آنها باشیم. آنها دنبال جنگ هستند. افرادی که نام بردم به دنبال جنگ هستند. این جنگ به ضرر منطقه است و بیش از همه به زیان افرادی است که دنبال جنگ هستند.

چه عاملی ممکن است این ۴ نفر را از این ماجراجویی در منطقه بازدارد؟

ظریف: چند موضوع وجود دارد. یکی اینکه بنده احساس می کنم و تحلیل ام این است که آقای ترامپ و بویژه سیستم تصمیم گیری دولت آمریکا که به محدود افرادی که در داخل دستگاه حاکمه این کشور هستند نیز محدود نمی شود با جنگ مخالفند و آن را برای آینده خود خطرناک می دانند. از سوی دیگر، امکانات و توانمندی های جمهوری اسلامی هم مشخص است. واقعیت این است که آنچه که باعث می شود سیاست های تحمیلی و سلطه گرانه به نتیجه نرسد، مقاومت مردم است. مقاومت در لبنان مانع اجرای سیاستهای اسرائیل شد. مقاومت در سوریه و یمن نیز همین گونه است و مقاومت مردم ایران هم همان نتیجه را خواهد داشت.

چه وقت با ترامپ تماس خواهید گرفت، یا آنکه ممکن است جواب تلفن ترامپ را بدهید؟ زیرا شما پیش از این در توئیتر خطاب به ترامپ گفتید که زمانی که طبق شرط های ما برای مذاکره آمادگی داشته باشی با ما تماس خواهی گرفت. چه زمان به ترامپ پاسخ خواهید داد و تحت چه شرایطی و با چه شرط هایی؟

ظریف: تصمیم گیری در این زمینه باید در مراجع عالی کشور انجام شود. معتقدیم که پیش نیاز این موضوع آن است که گفتگو باید معنا و مفهوم داشته باشد. گفتگو زمانی معنی پیدا می کند که طرف مقابل به تعهدات خودش پایبند باشد و گرنه ما ماه ها با آمریکا گفتگو کردیم. از نظر ما این دولت آمریکا با دولت قبلی و دولت بعدی هیچ فرقی نمی کند. برخی فکر می کنند که ما با آقای ترامپ مشکل داریم. این گونه نیست. همان گونه که گفتیم ما با دولت آمریکا مذاکره کردیم اما آنها تعهداتشان را اجرایی نکردند.

در دوران آقای اوباما، دولت آمریکا همه تعهداتش را عملی نکرد، عهدشکنی کردند. در زمان آقای ترامپ هم به صراحت از برجام خارج شدند و پیمان شکنی کردند. این نشان می دهد که ما دولتی را در مقابل خودمان نداریم که بتوانیم با او گفتگو کنیم؛ چون گفتگو برای گفتگو که معنی ندارد.

ما گفتگو می کنیم که به یک توافقی برسیم. توافق هم برای توافق نیست؛ توافق برای اجرای توافق است. الان ما یک توافق ۱۵۰ صفحه ای داریم. آمریکایی ها در هیچ زمانی از برجام توافقی بهتر در موضوع هسته ای به دست نخواستند آورد.

آیا ممکن است با مذاکرات جدیدی روبرو شویم اگر آمریکا به تعهدات خود پایبند نباشد؟

ظریف: هدف از گفتگو و مذاکره جدید چیست؟ هدف رسیدن به توافق است. آیا توافق نباید اجرا شود؟ اگر قرار است توافق اجرا شود که الان آن توافق وجود دارد. ابتدا آن توافق را اجرا کنند تا نشان دهند که به توافق حاصله تعهد دارند. در فارسی ضرب المثلی داریم که می گوید اول برادری ات را ثابت و سپس درخواست ارث کن.

آنها اول بیایند و نشان دهند که طرف توافق هستند. توافقی که به آن دست یافته ایم نه توافق دو صفحه ای بلکه توافقی ۱۵۰ صفحه ای است. این توافق ما فقط با دولت آمریکا نبود بلکه توافق با شش کشور و اتحادیه اروپا بود.

کشورهای اروپایی دائماً بر پایبندی خود به توافق هسته ای تأکید می کنند و می گویند که نمی خواهند از این توافق خارج شوند. و تأیید می کنند که ایران هم به این توافق پایبند بوده است؛ چرا سعی نمی کنند آمریکا را تحت فشار قرار دهند؟

ظریف: همه می توانند طرفدار توافق هسته ای باشند. البته آمریکا را کنار می گذاریم چرا که حتی طرفداری زبانی هم از این توافق نمی کند. دولت های اروپایی می توانند به زبان حامی توافق باشند ما هم می توانیم با زبان از توافق حمایت کنیم. آنچه که ایران انجام داده این است که در عمل توافق را اجرا کرده است.

من از دولت های اروپایی سوال می کنم چند شرکت اروپایی در حال حاضر در ایران فعالیت می کنند؟ چند دولت اروپایی الان دارند به ایران اعتبار بانکی می دهند؟ چند بانک اروپایی در حال کار با ایران هستند؟ لذا اروپایی ها بجای آنکه زبانی بگویند از توافق حمایت می کنند، توافق را اجرا کنند و حمایتشان را در عمل نشان دهند.

ما هم می توانیم همه ابعاد توافق را نقض کرده اما بگوییم از توافق حمایت می کنیم. اروپا الان دارد همین کار را انجام می دهد. اروپا به هیچ یک از مفاد توافق در عمل پایبند نبوده، در ظاهر پایبند بوده اما عملاً خیر. آنچه که باید اروپا انجام دهد این است که توافق را اجرا کند. ما با آمریکا توافق امضا نکرده ایم بلکه با یک مجموعه به این توافق دست یافته ایم.

این مجموعه، توافق را به شورای امنیت سازمان ملل متحد تقدیم کرد و شورای امنیت هم یک قطعنامه در این خصوص تصویب کرد. این قطعنامه دو هدف را اعلام کرده است: تضمین صلح آمیز بودن برنامه هسته ای ایران، و تضمین عادی سازی روابط اقتصادی ایران با جهان.

۱۴ گزارش آژانس بین المللی انرژی اتمی ثابت می کند که برنامه هسته ای ایران صلح آمیز بوده است. الان باید اروپا نشان دهد کدام بانک در حال تعامل با ایران است؟ کدام شرکت کشتیرانی در حال تعامل با ایران است؟ کدام پالایشگاه اروپایی در حال خرید نفت ایران است؟ اینکه آنها مرتب تکرار کنند که از توافق هسته ای حمایت می کنند، هیچ ارزشی ندارد وقتی که مردم ایران تحت شدیدترین فشارهای ظالمانه از سوی آمریکا هستند.

وقتی که آمریکا به طور یک جانبه از توافق هسته ای خارج شده است. و کشورهای اروپایی هم فقط حرف می زنند. و در عمل کاری نمی کنند. چرا ایران به این توافق پایبند مانده است؟

ظریف: ایران دولت متعهدی دارد که به تعهدات خود پایبند بوده است. ما بر اساس قاعده قرآنی "أَوْفُوا بِالْعُقُود" همیشه تعهداتمان را اجرا کرده ایم و عهدشکن نبوده ایم. ما بر اساس برجام می توانیم برخی اقدامات را در قبال نقض طرف مقابل انجام ندهیم. این ما نیستیم که توافق را نقض می کنیم. برجام این امکان را به عنوان ضمانت اجرا به هریک از طرفین داده است.

ایران همیشه توافق را اجرا کرده بنابراین طرف مقابل نمی تواند ادعا کند که ایران توافق را نقض کرده است. آنها این توافق را نقض کردند و ما این حق را داریم که از حقوق خود در داخل برجام استفاده کنیم و داریم همین کار را انجام می دهیم. ایران نیازی به خروج از برجام ندارد. برجام این حق را برای ما قائل شده و به همین دلیل است که معتقدیم برجام بسیار دقیق مذاکره و نوشته شده است. ما یک سال به اروپا فرصت دادیم اما اروپا نتوانست از این فرصت بهره ببرد.

آیا پشیمان نیستید از امضای این توافقنامه؟ آیا پیش بینی نکرده بودید که آمریکایی ها به توافق های خود پایبند نمی مانند؟

ظریف: ما با آمریکا توافق نکردیم بلکه با مجموعه ای از کشورها به توافق رسیدیم. اگر ما به طرف آمریکایی اطمینان داشتیم، یک توافق دو صفحه ای کافی بود. حتی همین دو جمله ای که در قطعنامه شورای امنیت موجود است (ایران تعهد بدهد دنبال سلاح هسته ای نباشد و طرف مقابل هم حفظ روابط اقتصادی ایران با جهان را تضمین کند)، کافی بود.

چرا ما ۱۵۰ صفحه مطلب نوشتیم به علت اینکه اطمینان و اعتماد نداشتیم. چرا ماده ۳۶ را در برجام گنجاندیم که اگر طرف مقابل تعهداتش را اجرا نکرد ایران حق دارد کامل یا قسمتی از تعهداتش را اجرا نکند؟ به این علت که پیش بینی می کردیم ممکن است طرف مقابل نقض عهد کند. لذا برای ما غیر قابل پیش بینی نبود.

این واقعیت است که آمریکا در جهان به عنوان کشوری پایبند به تعهداتش شناخته نمی شود و ما هم زمانی که وارد فرایند مذاکره شدیم بر اساس توهم وارد مذاکره نشدیم چرا که می دانستیم با گروهی از کشورها وارد گفتگو شدیم که در بین آنها کشوری هست که چندان به مقررات بین المللی متعهد نیست. همین واقعیت درباره توافق پاریس، «نفثا»، «همکاری های پاسیفیک» و «پیمان منع موشک های هسته ای میان برد» هم مطرح است.

آمریکا به این توافقاتی که داشته نیز پشت کرده است. بنابراین اگر کسی قرار باشد با آمریکا توافق کند باید تمام این ملاحظات را داشته باشد. ما در تهیه برجام به این ملاحظات دقت کرده ایم و امروز نیز بر اساس ماده ۳۶ برجام، اقدامی کاملاً قانونی انجام داده ایم.

ایران از دادن مهلت ۶۰ روزه به اعضای برجام چه اهدافی را دنبال می کند؟

اولتیماتوم یا فرصتی برای طرف اروپایی تعیین نکردیم، ما اعلام کردیم که شما [اروپایی ها] یک سال است که پس از خروج آمریکا از برجام ضمن اینکه لساناً صحبت هایی کرده اید اما عملاً هیچ اقدامی انجام ندادید، لذا ما گفتیم برنامه ما این است، ما ظرف ۶۰ روز این اقدامات را انجام می دهیم، در ۶۰ روز دوم این اقدامات را انجام می دهیم، هر زمان که شما تعهدات خود را انجام دادید ما می توانیم به میزانی که شما تعهدات خود را انجام می دهید اقدامات خود را به حالت سابق باز گردانیم.

یعنی ما تنها اطلاع رسانی کردیم، بعضی ها آمدند از این به عنوان اولتیماتوم یاد کردند، نه ما سال گذشته زمانی که ترامپ از توافق هسته ای خارج شد گفتیم که اگر شما تعهدات خود را اجرا نکنید یعنی حقوق اقتصادی مردم ایران در برجام را تضمین نکنید ما از مقررات داخل برجام استفاده خواهیم کرد و امروز هم از همان استفاده کردیم.

در مورد مسائل جاری در منطقه شامل اعمال فشار اقتصادی بر ایران، حضور نظامی در منطقه، مشکلات امروز منطقه و حتی موضوع برجام که هر بار از یک زاویه خاص مطرح می شود. آیا هدف از طرح همه آنها اجرای معامله ترامپ (معامله قرن) است؟

ظریف: بنظر من هدف نهایی همین است که حقوق مردم فلسطین پایمال بشود و آنچه که بعنوان معامله قرن مطرح شده است - که حتماً با مقاومت مردم به ورشکستگی قرن تبدیل خواهد شد-، پیشرفت بکند و بتوانند آن را بر مردم تحمیل بکنند، این بسیار برای ما باعث تأسف است که تعدادی از کشورهای منطقه خلیج فارس در این زمینه دارند

همکاری می کنند به خیال باطل اگر امیدی بستند که آمریکا در مقابل این خیانتی که به جهان اسلامی می کنند، از آنها حمایت خواهد کرد، امید غلطی است.

نیازی نیست شما قدس را به صهیونیست ها بفروشید، نیازی نیست شما جولان را به صهیونیست ها بفروشید، به منطقه برگردید دست های ما برای فشردن دست های شما آماده است به شرطی که آرمان فلسطین که خواست مردم منطقه است، خواست شما باشد نه خواست نتانیاها.

به نظر نمی رسد این پیشنهاد هیچ درجه ای از واقع گرایی داشته باشد که بتواند به نتیجه برسد به همین دلیل است که معامله قرن به ورشکستگی قرن تبدیل خواهد شد.

سیاست ایران برای مقابله با این معامله چیست؟

این در واقع یک حرکتی است علیه مردم فلسطین، مردم فلسطین با آن مقابله خواهند کرد، جمهوری اسلامی قبلاً هم سیاست خود را اعلام کرده است که از هر سیاستی که حقوق مردم فلسطین را پایمال بکند حمایت نخواهد کرد.

در مورد حزب الله، تفسیر شما از درگیر کردن اسم حزب الله و کشاندن پای آن به مسأله یمن و تحولات منطقه در کنار حمله به ایران چیست؟

ظریف: مشکل ایالات متحده، رژیم صهیونیستی و «گروه ب»، این است که گروهی بدون اتکا به خارج و با اتکا به مردم بتواند بر رژیم صهیونیستی پیروز شود و آن افسانه شکست ناپذیری رژیم صهیونیستی را از بین ببرد، آن افسانه شکست ناپذیری سلاح در سوریه را نابود بکند و بتواند در مقابل گروه های تروریستی که انواع سلاح ها را داشتند در کنار مردم سوریه و ارتش سوریه موفق بشود، نگرانی واقعی این است که مردم منطقه ما به خودباوری برسند که نیازی ندارند برای اینکه بتوانند از حقوق خود دفاع کنند به یک قدرت خارجه متصل بشوند، به نظر من کابوس آمریکا، رژیم صهیونیستی و آمال آنها در منطقه این است که مردم به خودباوری برسند، این کابوس را از اولین روزهای پیروزی انقلاب اسلامی هم داشتند نه اینکه ما دخالتی کردیم بلکه آنها نگران شدند.

در مورد موضوع عراق؛ عراق اکنون در مرکز توفان قرار گرفته است. آیا خبرهایی که می گوید ایران دوستان عراقی خود را وادار به تصویب قانونی کرده است که دولت عراق را ملزم به اخراج نیروهای آمریکایی کرده است صحت دارند؟ این سوال را برای این مطرح کردم که هنوز این حساسیت وجود دارد که ایران می کوشد از طریق عراق با آمریکا بجنگند.

ظریف: روشی که ما با دوستانمان برخورد می کنیم این روش نیست، ما نظراتمان را همیشه گفتیم؛ آنچه امروز در عراق جریان دارد خواست مردم عراق است، ما هیچ گاه بر هیچیک از دوستانمان نظراتمان را تحمیل نمی کنیم، اگر کسی فکر می کند ما نظرهای خود را در عراق تحمیل می کنیم بروند سابقه را نگاه کنند و ببینند افراد معارضة عراقی در زمان صدام حسین که با ایران همکاری داشتند و در ایران اقامت داشتند آیا سیاست های ما را دنبال می کردند و یا سیاست های خودشان را دنبال می کردند!

در زمانی که ما با دولت آمریکا گفتگو نمی کردیم افرادی که در ایران بودند با دولت آمریکا گفتگو می کردند، البته ما با این سیاست موافق نبودیم و این اختیار را هم برای خودمان قائل نیستیم که به دوستانمان نظرات خود را تحمیل بکنیم.

ما نظرمات این است که حضور نیروهای خارجی در هر جای منطقه خطرناک است اما هرگز به مردم عراق نگفتیم که باید چه بکنند، به مردم افغانستان هرگز نگفتیم چه بکنند، مردم خودشان بالغ هستند خودشان شعور دارند و برای آینده خودشان، خودشان تصمیم می گیرند.

دلیل توفیق جمهوری اسلامی در منطقه این بوده است که کنار مردم بوده است نه اینکه نظرش را بر مردم تحمیل بکند.

در مورد سوریه، ماهیت حضور ایران در سوریه چیست؟ چرا برای حضور ایران در سوریه این همه هیاهو و سر و صدا صورت می گیرد؟ با اینکه کشورهای زیادی در این کشور وجود دارند. چرا فقط ایران هدف این هیاهو قرار گرفته است؟

ظریف: به این خاطر است که تنها حضور دو کشور در سوریه قانونی است، که به خواست دولت سوریه در این کشور حضور پیدا کردند و آن ایران و روسیه است، دیگران برای اینکه حضور غیرقانونی خود را پوشش بدهند دارند نسبت به

حضور قانونی ایران که آن هم در حد حضور مستشاری است سر و صدا کنند، معلوم است آنها می خواستند که تروریست ها موفق بشوند، ما تاریخ سه چهار سال گذشته که آمریکا چه می خواست در منطقه انجام بدهد را فراموش نکردیم، این موضوع مربوط به قرن قبل نیست که فراموش بشود.

غرب از تروریست ها حمایت می کرد، ما اخبار را فراموش نکردیم اسناد را از خاطر نبردیم که سلاح آمریکایی از طریق عربستان سعودی در اختیار داعش قرار می گرفت، ما فراموش نکردیم که سلاح های شیمیایی توسط دولت های منطقه در اختیار تروریست ها قرار گرفته بود.

علی‌رغم همه اینها که در مقابل مقاومت مردم سوریه و با حمایت ایران، روسیه و دیگران شکست خورد، امروز به جای آنکه این شکست را بپذیرند و اجازه بدهند مردم سوریه به سمت آرمش و بازسازی پیش بروند، دارند همان سیاست غلط خود را ادامه می دهند، من پیشنهاد می کنم به جای اینکه با این شعارها یک سیاست غلط را پوشش بدهند، سیاست را عوض کنند.

راه حل مطلوب امروز برای پایان دادن به فاجعه در یمن چیست؟

ظریف: ما پیشنهادی که چهار سال قبل برای توقف جنگ در یمن داشتیم را امروز هم داریم، آتش بس فوری، ارسال کمک های انسان دوستانه، تشکیل یک دولت فراگیر از همه گروه ها و برگزاری انتخابات در یمن از طریق مذاکره بین گروه های یمن.

برای سوریه هم همین پیشنهاد را دادیم، پیشنهادی که ما نزدیک ۶ سال پیش برای سوریه مطرح کردیم کماکان پابرجاست، همواره گفتیم که سوریه راه حل نظامی ندارد باید راه حل سیاسی داشته باشد دیگران می خواستند که راه حل نظامی در سوریه به پیروزی برسد، دیگران بودن که فکر می کردند با این همه سلاح می توانند ظرف سه هفته مردم یمن را به زانو در بیاورند. حالا چهار سال گذشته است این همه جنایت در یمن رخ داده است، جنایات جنگی در یمن شده است، جز خشم جز کینه، جز قتل، جز بیماری چه نتیجه ای داشته است برای رژیم سعودی؟

با توجه به شرایط موجود در منطقه، ما شما را چه زمانی در ریاض خواهیم دید؟

ظریف: اگر دولت سعودی آمادگی را داشته باشد که سیاست خود را تغییر بدهد من فردا می توانم در ریاض باشم.